

Koivisto puolusti markkinatalouden periaatteita: Vastaus Paavo Löppöselle

Juhana Vartiainen

Kiitän Paavo Löppöstä kiinnostavasta ja informatiivisesta kirjoituksesta, jossa näkyy hänen mahtava aatehistoriallinen tietämyksensä. Vaikka kirjoituksen sävy on poleeminen, se ei mielestäni ole suuressa ristiriidassa oman Koivisto-kirjoitukseni kanssa (Vartiainen 2018). Kysymys on nyansseista.

Otan auliisti vastaan Paavo Löppösen huomautuksen siitä, että Koiviston etäisyys 1960- ja 1970-lukujen uusvasemmistolaisuudesta – jonka omassa kirjoituksessani tulkitseen liberaaliksi popperilaisuudeksi – pohjautuikin Koiviston tapauksessa vanhempaan sosialidemokraattiseen ajatteluun. Voi olla, että tulkitseen omassa kirjoituksessani liikaa tai jopa aiheettomasti tuon ajan vasemmistolaisuuden valtavirraksi juuri sitä, joka oli vallalla, kun itse aikuistuin. 1970-luvun sosialidemokratian keskusteluista löytyi mielestäni kuitenkin usein ajatus, että yhteiskunta oli vääjäämättä matkalla jonkinlaiseen sosialismiin. Paavo

Löppönen näkee varmaan minua kirkkaammin pitkän linjan wigforssilaisen oikeistososialidemokratian ja Koiviston sen edustajana.

Rohkenisin silti puolustaa käsitystä Koivistosta jonkinlaisena markkinafundamentalistina. Ei tietenkään siinä mielessä, että hän olisi halunnut minimaalista yövartijavaltiota. Koivisto puolusti kuitenkin yleensä markkinatalouden periaatteita, kuten omassa artikkelissanikin pyrin osoittamaan. Tästä oli mielestäni vahvana esimerkkinä artikkelissani siteeraamani kannanotto, jossa Koivisto arveli, ettei suhteellisia palkkoja tule noin vain koettaa poliittisella tahdolla muuttaa. Se näkyi myös niin, ettei hän käsittäkseni antanut arvoa sille, että inflaation ja devalvaation avulla laskettaisiin reaali-palkkoja, työläisten rahailluusiota hyödyntäen.

Totta kai Koivisto halusi sosialidemokratista hyvinvointivaltiota, mutta sen pohjana tuli hänen mielestään olla markkinatalouden

mukainen resurssien allokaatio ja toimiva hintamekanismi. Hän oli kirjoituksissaan yleensä markkinamekanismin puolella ja vastusti poliitikkojen yrityksiä manipuloida markkinalopputulosta. Tämän täsmällisempää metriikkaa minulla ei toki ole näiden suurmiesten – Keynesin, Hayekin ja Koiviston – ajatusmaailmojen etäisyyksien arviointiin. □

Kirjallisuus

Vartiainen, J. (2018), “Mauno Koivisto talouspoliittisena ja taloudellisena ajattelijana – varhainen popperilainen markkinafundamentalisti?”, *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 114: 443–454.